

товарів з приблизно однаковим рівнем торгової націнки, мшд за цшп -----  
застосовуватися окремо до кожної групи товарів із приблизно однаковою націнкою. Для кожної групи товарів буде обчислюватися окремий відсоток торгової націнки.

Аналітичний облк товарів ведеться за їх найменуванням (номенклатурою) або однорідною групою (видом). За журнальної форми аналітичний облк ведеться в розділі 4 журналу 5-а, за спрощеної форми - у відомості 2-м.

Синтетичний облк товарів ведеться за журнальної форми облк у розділі 3 журналу 5- а; за спрощеної форми - у відомості 2-м.

Також, синтетичний облк товарів на малих підприємствах можна вести на рахунку 26 «Готова продукція», або на однойменному рахунку 28 «Товари». На окремому субрахунку облковують торгіві націнки і знижки на товари, призначені для дальшої реалізації в магазинах або інших торгових закладах. Торгову націнку<sup>7</sup> визначають на підприємстві. Торгові знижки вказані в супровідних документах на одержані товари. Облк торгових націнок і знижок ведуть окремо.

Рахунок 28 «Товари» має такі субрахунки:

281 «Товари на складі» - для облку руху та наявності товарних-заласів, що перебувають на оптових та розподільних базах;

282 «Товари в торгівлі» - для облку руху та наявності товарів, що перебувають на підприємствах роздрібної торгівлі;

283 «Товари на комісії» - для облку товарів, переданих на комісію за договорами комісії та іншими цивільно-правовими договорами, які не передбачають перехід права власності на цей товар до їх продажу;

284 «Тара під товарами» - для облку наявності й руху тари під товарами й порожньої тари.

На субрахунках 281-284 за дебетом відображається збільшення товарів та їх вартості, за кредитом - зменшення.

На субрахунку 285 «Торгова націнка» підприємства роздрібної торгівлі під час ведення облку товарів за продажними цінами відображають торгіві націнки: на товари, тобто різницю між купівельного та продажною (роздрібною) вартістю товарів.

У звітність включається згорнуте за всіма субрахунками сальдо рахунку 28. За спрощеним Планом рахунків облк ведеться на рахунку 26 «Готова продукція».

Надходження товарів на малих підприємствах відображають на основі товарно- транспортних накладних типової форми, до яких можуть прикладатися інші документи: пакувальні ярлики, акти зважувань тощо. Якщо товари надходять від іногородніх постачальників залізницею чи водним шляхом, транспортні органи виписують залізничну (водну) накладну, яка видається при доставці товарів отримувачу, а він, у свою чергу, видає постачальнику вантажну квитанцію, яка засвідчує приймання товарів.

Супровідні документи, що надійшли з отриманими від постачальників товарами, після перевірки дотримання умов поставки за найменуваннями товарів, їх масою чи кількістю, асортиментом, ціною, якістю, скидками, транспортними витратами тощо записують у книгу реєстрації рахунків постачальників, за якою контролюють строки поставок.

Якщо тралілося «роз'єднання» супровідних документів і товарів, що надійшли на підприємство, їх оприбутковують за актом приймання товарів, без рахунку постачальника. Цей акт складає комісія, у яку входять завідувач складу, товарознавці, представник адміністрації та громадськості. В акті вказують фактичну кількість (масу) прийнятих товарів, їх якість, ціну за преїскурантами. Один примірник акта висилають постачальнику, який повинен негайно надіслати товарно-транспортну накладну та податкову накладну.

Товари облковують за видами, найменуванням, сортами за купівельною вартістю, яка включає торгову націнку. Тому при оприбуткуванні Товарів складають розрахунок націнки на них і під звіт матеріально відповідальним особам відносять їх повну вартість. Реалізацію товарів проводять на основі накладних, у яких зазначено назву, кількість (масу) товарів, ціну, ПДВ, загальну<sup>7</sup> вартість. Якщо торгівлю проводять стаціонарно, застосовують електронні касові апарата. При реалізації товарів з лотків чи автомашин використовують товарно-касові книги.

При отриманні товарів торгіві націнки і скидки, а також суму податку на додану вартість включають у вартість товару. Таким чином, за дебетом рахунку відображають повну вартість товару, яку заносять під звіт матеріально відповідальним особам [4].

## ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛКУ ТОВАРІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАЛОГО БІЗНЕСУ

*Панич С.П., к.е.н., доцент, Качур М.Г.  
Одеський національний університет ім.//Мечникова (Одеса, Україна)*

Малий бізнес являє собою один з важливих інструментів, що сприяє підвищенню зайнятості населення, створенню і збільшенню національного продукту країни. Тому для стійкої і тривалої роботи підприємств малого бізнесу управлінському персоналу також необхідно мати у своєму розпорядженні найбільш повні дані про фінансовий і майновий стан підприємства, результативності його діяльності, наявність ресурсів для планування досягнення перспективних цілей.

Для здійснення господарської діяльності, підприємства всіх форм власності та галузей економіки використовують цілий ряд ресурсів: трудових, матеріальних, фінансових, які діють м тісному взаємозв'язку, адже без достатньої кількості фінансових ресурсів неможливий вплив трудових ресурсів на матеріальні, що в кінцевому результаті дає новий продукт (товар) розвитку господарюючого суб'єкта. В сукупності ресурсів підприємства вагома частка належить матеріальним ресурсам - засобам та предметам праці, в результаті поєднання яких здійснюється процес виробництва підприємства.

Не дивлячись на те, що товари стали одним з перших об'єктів облку і підлягали поряд з грошовими коштами та розрахунками досить ретельному їх контролю, окремі питання щодо облку запасів залишаються недостатньо вивченими і потребують окремого розгляду.

Якщо торговельне підприємство використовує метод оцінки вибуття запасів за цінами продажу, то собівартість реалізованих товарів визначається як різниця між продажною (роздрібною) вартістю реалізованих товарів і сумою торговельної націнки на ці товари. Суми торговельної націнки на реалізовані товари визначається як добуток продажної (роздрібної) вартості реалізованих товарів і середнього відсотка торговельної націнки. Середній відсоток торговельної націнки визначається діленням суми залишку торговельних націнок на початок звітного місяця і торговельних націнок у продажній вартості одержаних у звітному місяці товарів на суму продажної (роздрібної) вартості залишку товарів на початок звітного місяця щ продажної (роздрібної) вартості одержаних у звітному місяці товарів.

Цей метод застосовують підприємства, які мають значну і змінювану номенклатуру

Організація обліку на підприємствах малого бізнесу повинна проводитись у зв'язку і динамічністю змін ринкового механізму, необхідністю раціональності облікової роботи м умовах обмеженої чисельності персоналу й наявних ресурсів. Основою облікової практики на підприємствах малого бізнесу є законодавчо закріплена система бухгалтерського обліку і звітності в Україні. На сьогоднішній день становлення і динамічний розвиток малого підприємництва в Україні вважається одним з головних напрямків при здійсненні трансформаційних процесів, що може допомогти вирішити не тільки сучасні проблеми виходу із кризової ситуації, але й інші довгострокові питання розвитку ринкових відносин.

**Список літератури:**

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р,
2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій малого підприємства, затверджений наказом Міністерства фінансів України 19.04.2001р. № 186.
3. Левицька С.О., Зінкевич О.В. Організація обліку на підприємствах малого бізнесу: Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення. - Рівне, 2010. - 158 с.
4. Михайлов М.Г. Організація бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу. - ІС; Центр учбової літератури, 2008.